

Душанов законик

Душанов законик је један од наших најважнијих правних докумената. Многи каснији законици, надовезују се и настали су по узору на њега. Законик је спој обичајног – српског и византијског права. Душан, који је био један од наших најважнијих владара, за време чије владавине, Србија заузима водеће место на Балкану, а и у овом делу Европе, на овај начин желео је да уреди српско царство и односе у држави. Србија се простирала на 1000км обале, излазила на Јонско, Јадранско и Егејско море, била држава многих народа, попут: Срба, Грка, Бугара... Законик је издат 1349. у Скопљу, а допуњен 1354. године. Законик садржи свега 201. члан, што је мало у поређењу са данашњим законима и код нас и у свету. Целокупно јавно, приватно и црквено право, смештено је у овај 201 члан. Да ли је законик био строг? Јесте, али правичан и поштовао се, додуше, Душан је већ 1355. изненада и до данас необјашњено преминуо, у највећој моћи и снази.

Ваш задатак је да проанализирате неке од чланова, који вам делују најјасније и да их ми то пошаљете. Такође, можете написати кратки есеј-у свеску или како вам је згодно, управо о Душану.

Ево, ја ћу издвојити онај најважнији, који и данас треба да
в

ажи и садржи сву суштину.

Члан 172. Све судије, да суде право, онако како стоји у законику, а не у страху од царсва ми!

Можете погледати видео на линку испод и кратко га прокоментарисати .

<https://www.youtube.com/watch?v=Yq-ZpyCTI-4>

92. *О препознавању лица:*

Ако ко препозна лице под човеком, а буде у гори, у пустоши, да га поведе у најближе село и преда селу, и позове да га даду пред судије, аколи га не да село пред судије, што суд одреди, да плати то село.

Лице је corpus delicti, res ipsa, res manifesta, сама украдена ствар; овде се мисли очевидно, пре свега, на кова; лице може значити и оруђе, којим је извршено злочинство.

93. *О провођењу дружинскога човека:*

Ко проведе дружинскога човека у туђу земљу, да даде седам.

94. *О убиству:*

Ако убије властелин себра у граду, или у жуши, или у катуну, да плати тисућу перпера, аколи себар властелина убије, да му се обе руке отсеку и да плати триста перпера.

95. *О псовци:*

Ко опсује епископа, или калуђера, или попа, да плати сто перпера. Ко се нађе да је убио епископа, или калуђера, или попа, тај да се убије и обеси.

96. *О убиству:*

Ко се нађе да је убио оца, или матер, или брата, или чело своје, да се тај убица сажеже на огњу.

97. *О бради властеоској:*

Ко се нађе да је почупао браву властелину, или добру човеку, да се тому обе руке отсеку.

98. *О чућању себара:*

И ако се почупају два себра, да је мехоскубина шест перпера.

99. *О запаљивању:*

Ко се нађе да је ужегао кућу, или гумно, или сламу, или сено, да то село да запаљивача, аколи га не да, да плати оно село што би запаљивач платио.

100. *О запаљивачима гумна:*

Аколи ко ужеже изван села гумно, или сено, да плати околина, или да даде запаљивача.

101. *О најезди:*

Силе да није никоме ни за једну ствар у земљи царској; аколи кога снађе најезда, или сила разметљива, они коњи најезди сви да се узму, половина цару, а половина оному на кога су најахали, и људи најахали да приме казну како пише у законнику светих отаца, у световним члановима, да се муче као и намерни убица.

102. *О подјемчивању:*

Подјемчивања да нема никоме, низашта, никаква, ко ли се подјемчи за што, да плати седмоструко.

103. *О суду ропском:*

И који су робови, да се суде пред својим господарима, како им је воља за своје кривце, а за царе да иду пред судије, за крв, за вражду, за лопове, за разбојника, за пријем људи.

104. *О позивању:*

И да пристав не додијава жени, када није муж код куће, нити да се позива жена без мужа, но да жена даде мужу глас, да иде на суд; у томе муж да није крив, док му се не даде глас.

105. *О писмима царевим:*

Писма царева, која се доносе пред судије за што било, а побија их законик царства ми, што сам написао које било писмо, она писма, која побије суд, та писма да узму судије и да их донесу пред царство ми.

106. *О дворанима:*

Дворани властеоски, ако учини које зло ко од њих, ко буде процијаревић, да га оправда очина дружина поротом, аколи је себар, да захвати у kotaо.

107. *За одбој:*

Ко се нађе да је одбио судијина сокалника, или пристава, да се оплени и да му се узме све што има.

21. *О продавању хришћана:*

И ко прода хришћанина у иноверну веру, да му се рука отсече и језик одреже.

22. *О црквеним људима:*

Властeosки људи, који седе по црквеним селима и по катунима, да пође сваки своме господару.

23. *О црквеном спровођењу:*

Црквама да нема спровођења (поноса), осим када иде куда цар, тада да га прате.

24.

И ако се нађе црквени управник, који је узео мито, да се уништи.

25. *О управљању црквама:*

Црквама да управља господин цар, и патријарх и логатет, а други нико.

26. *О ослобођењу цркава:*

Цркве све, што се налазе у земљи царства ми, ослободи царство ми од свих работа, малих и великих.

27.

И цркве царске да се не подлажу под цркве велике.

28. *О храни убозима:*


И по свима црквама да се хране убоги, како је уписано од ктитора, а ко их од митрополита, или од епископа, или од игумана не усхрани, да се одлучи од сана.

29. *О калуђерском животу:*

И калуђери да не живе изван манастира.

30. *О чупању црквенога човека:*

И отсал да уништи



ДУШАНОВ
ЗАКОНИК

Просвета
Српска књижевна
задруга